

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Sekretarz Stanu
Krzysztof Bolesta

DFE-WNF.050.61.2025.AS
3898186.15851524.12752201
Warszawa, 25-08-2025

Dotyczy: interpelacji Posła Piotra Górnikiewicza w sprawie Programu „Czyste Powietrze” (K10INT10835)

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej przedstawiam odpowiedzi na zadane pytania, przygotowane na podstawie informacji otrzymanych od Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (dalej: NFOŚiGW), dotyczące realizacji Programu „Czyste powietrze” (dalej: Program).

1. Czy Ministerstwo dysponuje aktualnymi danymi na temat stanu przetwarzania wniosków w programie „Czyste Powietrze”? Proszę o podanie liczby wniosków oczekujących na rozpatrzenie oraz średniego czasu oczekiwania na decyzję i wypłatę środków.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska (dalej: MKiŚ) współpracuje z NFOŚiGW przy realizacji Programu, występując w kilku rolach, jako:

- organ nadzoru zgodnie z ustawą - Prawo ochrony środowiska (również jako organ nadzoru nad wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej (dalej: wfośigw));
- Instytucja Odpowiedzialna za Realizację Inwestycji w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności (dalej: KPO);
- Instytucja Pośrednicząca w Programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (dalej: FEnIKS);
- organ nadzoru nad NFOŚiGW jako Operatorem Funduszu Modernizacyjnego (dalej: FM).

W ramach wskazanych ról, MKiŚ podejmuje wszelkie działania, aby zapewnić efektywną i zgodną z obowiązującymi przepisami realizację Programu. MKiŚ posiada wiedzę na temat sposobu jego wdrażania oraz napotykanym trudności. W ramach prowadzonych działań gromadzone są dane dotyczące przebiegu wdrażania Programu.

Według stanu na 14.08.2025 r., w systemie NFOŚiGW znajduje się:

- 10 331 wniosków o dofinansowanie, na łączną kwotę ok. 607 mln zł,
- 76 172 wniosków o płatność, na łączną kwotę ok. 2 172 mln zł.

Czas oczekiwania na decyzję i wypłatę środków zależy od wielu czynników, między innymi kompletności i poprawności złożonych dokumentów przez beneficjentów, zakresu inwestycji, wyników prowadzonych kontroli i liczby wniosków oraz potencjału operacyjnego wfośigw. W wersji Programu od 31.03.2025 r. czas rozpatrzenia wniosku

o dofinansowanie jest instrukcyjny i powinien wynosić do 60 dni kalendarzowych od daty wpływu wniosku do wfośigw. Z otrzymanych od NFOŚiGW informacji wynika, że dla wniosków o płatność w 2024 r.¹ w przypadku wniosków poprawnych średni czas rozpatrzenia wynosi 60 dni, w przypadku wniosków wymagających korekty 77 dni.

2. Jakie konkretne działania Ministerstwo podjęło w celu zniwelowania opóźnień w rozpatrywaniu wniosków i wypłacie dotacji?

Aby przyspieszyć wypłatę środków i rozpatrywanie wniosków, NFOŚiGW wraz z wfośigw wdrożył szereg działań naprawczych, w tym: zoptymalizowano procesy, zwiększono zatrudnienie oraz wykorzystano okres czasowego wstrzymania naboru nowych wniosków (pomiędzy 28.11.2024 r. – 31.03.2025 r.) na pracę nad dynamiką rozpatrywania wniosków o dofinansowanie oraz wniosków o płatność.

NFOŚiGW intensyfikuje działania mające na celu przyspieszenie wypłat dla tych podmiotów, które prawidłowo zrealizowały projekty. Dla usprawnienia obsługi wniosków o płatność została opublikowana tabela kosztów jednostkowych dla wniosków finansowanych z KPO i FEnIKS (dostępna pod adresem: <https://czystepowietrze.gov.pl/wazne-komunikaty/przyspieszamy-wycene>). Tabela jest odpowiedzią na zawyżanie kosztów jednostkowych termomodernizacji objętych dotacjami. Pomaga ona beneficjentom Programu w szacowaniu wydatków, które są objęte dotacją. Ułatwia także ocenę ofert wykonawców i przyspiesza ocenę wniosków o płatność.

Jednocześnie został przygotowany zbiór wytycznych i zasad dla wfośigw, m.in.:

- nadanie przez wfośigw najwyższego priorytetu rozpatrywaniu i rozliczaniu wszystkich prawidłowo złożonych wniosków o płatność w 2024 r. i wypłata dotacji najpóźniej do 30.09.2025 r.;
- wypłata środków przez WFOŚiGW w ciągu 3 dni roboczych od zatwierdzenia wniosku o płatność;
- rekomendacja, aby w przypadku, gdy jedyną wątpliwością jest wysokość stawek kosztów jednostkowych, realizowane były możliwie bezzwłocznie płatności w wysokościach odpowiadających stawkom kosztów opublikowanych na stronie <http://czystepowietrze.gov.pl>;
- wypłata przez WFOŚiGW dotacji nie później niż w ciągu 60 dni od złożenia przez beneficjenta kompletnych wyjaśnień lub uzupełnienia dokumentów.

Zbiór wytycznych jest dostępny pod adresem: <https://czystepowietrze.gov.pl/wazne-komunikaty/usprawnienie-procedur-rozpatrywania-wnioskow-o-platnosc>.

Te działania przynoszą już efekty, a tempo rozliczeń wyraźnie rośnie.

Dodatkowo, pozyskano nowe źródło finansowania – 10 mld zł z FM, który jest dedykowany transformacji energetycznej gospodarki (w tym sektora budownictwa) i walce z ubóstwem energetycznym. Działanie to ma zapewnić stabilność finansową Programu.

3. Czy przewidziano rozwiązania indywidualne lub przyspieszoną ścieżkę obsługi dla beneficjentów szczególnie dotkniętych długimi opóźnieniami (W szczególności dla tych, którzy zaciągnęli zobowiązania kredytowe w celu realizacji inwestycji)?

Należy podkreślić, że NFOŚiGW niezmiennie traktuje wsparcie dla beneficjentów Programu jako priorytet. Dodatkowo w trosce o najbardziej wrażliwych beneficjentów Programu warto wspomnieć o ogólnopolskim systemie operatorów, których rolę w nowej

¹ na podstawie informacji przekazanych przez 10 wfośigw

wersji Programu pełnią wfośiów i gminy. Jest to rozwiązanie wypracowane w szczególności w kontekście ochrony beneficjentów z najwyższym poziomem dofinansowania – osób o najniższych dochodach, często zagrożonych ubóstwem energetycznym, osób starszych i/lub ubogich energetycznie, wykluczonych cyfrowo, grupy narażonej na działania nierzetelnych wykonawców. Ma to na celu ograniczenie nadużyć, które miały miejsce w poprzednich edycjach Programu, takich jak nieuczciwe praktyki akwizytorów/wykonawców, podpisywanie niekompletnych dokumentów czy niewłaściwą realizację inwestycji.

System nastawiony jest na zaangażowanie gmin, gdyż to one najlepiej identyfikują potrzeby mieszkańców na danym terenie. Na obszarach, gdzie gminy nie zdecydowały się na przystąpienie do Programu w roli Operatora, funkcję tę pełni wfośiów. Procedowanie wniosków z udziałem Operatora jest obowiązkowe w najwyższym poziomie dofinansowania i z prefinansowaniem na poziomach najwyższym i podwyższonym, a opcjonalna w poziomie podwyższonym. Wszystkie działania Operatorów tworzą indywidualną lub przyspieszoną ścieżkę obsługi dla beneficjentów.

4. Do jakiego terminu Ministerstwo planuje nadrobić zaległości w realizacji programu i przywrócić standardowe terminy wypłat?

Program finansowany jest ze środków unijnych pochodzących z KPO oraz FEnIKS. Nowa edycja programu uruchomiona 31.03.2025 r. jest finansowana ze środków FM. Szeroki montaż finansowy wymusza zgodność zasad Programu ze specyfiką rozliczania środków z poszczególnych źródeł. Jedną z podstawowych przesłanek występujących w programach finansowanych ze źródeł zewnętrznych jest zapobieganie i nieprzedstawianie do rozliczenia wydatków poniesionych w sposób nieprawidłowy, z naruszeniem zasad programowych czy przepisów prawa. Nadzrędnymi zasadami finansowania Programu są zasady dotyczące finansów publicznych. Ustawa o finansach publicznych jednoznacznie określa, że wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Stosowanie odpowiednich procedur, które zapobiegają uznaniowym i nieprzejrzystym decyzjom dotyczącym dysponowania środkami publicznymi w ramach Programu, wymaga czasu. MKiŚ i NFOŚiGW dokłada wszelkich starań aby zapewnić terminową realizację Programu. Dążymy do tego, by każdy beneficjent otrzymał należne środki możliwie najszybciej – zgodnie z warunkami umowy i po pozytywnej weryfikacji dokumentów.

5. Czy problem opóźnień ma charakter ogólnokrajowy, czy też występują regiony o szczególnie wysokim poziomie zaległości? Jeśli tak, jakie dodatkowe działania zostaną podjęte w celu wsparcia tych obszarów?

Na wstępie należy wyjaśnić, że NFOŚiGW oraz 16 wfośiów, choć wspólnie tworzą system finansowania ochrony środowiska w Polsce i współpracują ze sobą, to jednak stanowią niezależnie od siebie podmioty publiczne, które w ramach własnych jednostek określają zasoby niezbędne do realizacji poszczególnych działań.

NFOŚiGW prowadzi analizy dotyczące liczby wniosków oczekujących na weryfikację w poszczególnych wfośiów oraz średniego czasu ich rozpatrywania. Wspólnie z wfośiów prowadzi również rozmowy dotyczące usprawnienia całego procesu oceny wniosków i wypłaty dofinansowania.

Do rozpatrywania wniosków o płatność w ramach Programu MKiŚ zalecił wfośiów zintensyfikowanie działań, które mają zagwarantować efektywność, racjonalność, oraz przejrzystość, w tym zarządzania pracownikami realizującymi zadania. MKiŚ monitoruje

w trybie ciągłym postęp w rozpatrywaniu wniosków przez poszczególne wfośigw
i w sytuacji zidentyfikowanych problemów czy zmniejszenia tempa wypłacania wzywa
Zarządy i Przewodniczących Rad Nadzorczych do podjęcia planów naprawczych.

Z wyrazami szacunku

Krzysztof Bolesta
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości: Departament Spraw Parlamentarnych, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów